

1.001.1998
**Stad en
omgeving
in beeld - 2**

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Etiam pretium justo miacus, vel dignissim, erat venenatis quis. Integer sit amet dui liguriam. Etiam in nec et, volutpat nisi. Proin quis nisi condimentum, viverra lectus eu, rhoncus nunc. Proin molestuada tristique sapien euismod tincidunt. Quoniam id urea non posui porta vulputate non consectetur tellus. Morbi auctor a risus id dignissim. Nunc vitae finibus sapien.

1.002.1998
**Stad en
omgeving
in beeld - 4**

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Etiam pretium justo miacus, vel dignissim, erat venenatis quis. Integer sit amet dui liguriam. Etiam in nec et, volutpat nisi. Proin quis nisi condimentum, viverra lectus eu, rhoncus nunc. Proin molestuada tristique sapien euismod tincidunt. Quoniam id urea non posui porta vulputate non consectetur tellus. Morbi auctor a risus id dignissim. Nunc vitae finibus sapien.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Etiam pretium justo miacus, vel dignissim, erat venenatis quis. Integer sit amet dui liguriam. Etiam in nec et, volutpat nisi. Proin quis nisi condimentum, viverra lectus eu, rhoncus nunc. Proin molestuada tristique sapien euismod tincidunt. Quoniam id urea non posui porta vulputate non consectetur tellus. Morbi auctor a risus id dignissim. Nunc vitae finibus sapien.

Etiam consequat dolor est, nec portitor enim sollicitudin. Pellentesque fermentum condimentum euismod. Morbi dui diam, porta id fringilla quis, hendrerit id velit.

I. Inhoud

<i>I. Voorwoord</i>	3
<i>II. Vereniging</i>	4
A. <i>Leden</i>	4
B. <i>Bestuur</i>	4
C. <i>Bestuursbeleid</i>	4
D. <i>Bureau</i>	5
E. <i>Ledenvergaderingen</i>	5
<i>III. Corona</i>	6
A. <i>Handreiking openstelling</i>	6
B. <i>Documenteren van een bijzondere tijd</i>	6
<i>IV. Activiteiten</i>	6
A. <i>Professionaliseren van het vak</i>	6
<i>Samenwerking KIA: Kennisplatform Informatie en Archief</i>	6
<i>Programma life long learning</i>	7
<i>Ontwikkeling register</i>	7
B. <i>Specifieke thema's: AVG, Toezicht</i>	8
C. <i>Archiefdagen</i>	8
D. <i>Publicaties: Archievenblad</i>	8
E. <i>DEN managementprogramma</i>	8
F. <i>Ketelaarlezing</i>	9
<i>V. Standpuntbepaling en belangenbehartiging</i>	9
A. <i>Wijziging Archiefwet</i>	9
B. <i>Informatiebeleid/informatiewet</i>	9
C. <i>AVG</i>	9
<i>Projectgroep en Begeleidingsgroep Matching NRO</i>	10
<i>Subwerkgroep Archiefinstellingen</i>	10
D. <i>Auteursrecht</i>	11
<i>Uitspraak Haagse gerechtshof inzake Voet/Roovers</i>	11
<i>Praktisch handvat nav de uitspraak.</i>	11
<i>Stakeholderdialoog</i>	11
E. <i>VNG archiefcommissie</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
<i>Grip op Informatie</i>	11
<i>Marktverkenning</i>	12
<i>VI. Organisatie</i>	12
A. <i>Communicatie</i>	12
B. <i>Stabiele structuur vereniging</i>	12
C. <i>Samenwerking</i>	12
<i>VII. Prioriteiten 2021: beleidsagenda 2022</i>	13

I. Voorwoord

Een van de belangrijkste rollen van een vereniging is elkaar ontmoeten. Dat hebben we in 2021 op een fysieke manier niet kunnen doen. De Archiefdagen, het jaarlijkse netwerkhoogtepunt kond ook in 2021 niet doorgaan en is vervangen door digitaal georganiseerde Inspiratiesessies.

Ondanks Corona is er veel gedaan, ook al moest dat op een andere manier: op het terrein van de Archiefwet, auteursrecht, de AVG, het verder ontwikkelen van een professionaliseringsprogramma, de gedachten over een register, de interne communicatie via een tweewekelijkse nieuwsbrief: u vindt het hier in dit jaarverslag. Op het gebied van digitaal werken en vergaderen zijn we in een stroomversnelling geraakt, die tot blijvende veranderingen zal leiden in onze werkwijze. Daar ligt een grote uitdaging; voor professionals en instellingen, dus voor onze hele vereniging.

KVAN draagt actief en met trots het belang van de archieffunctie voor de maatschappij uit in een maatschappij die sterk in beweging is. Een maatschappij waar de relatie tussen burger en politiek en overheid onder druk staat waarbij het informatiebeheer van de overheid, en openbaarheid en toegankelijk van informatie voor de burger een cruciale rol speelt. KVAN werkt daarbij zoveel mogelijk samen met andere partijen, omdat de grenzen tussen sectoren en organisaties steeds meer vervagen. We zullen daarbij opkomen voor de waarden van ons vak, en opkomen voor de belangen van professionals en instellingen, zodat we ons gezamenlijk sterk kunnen maken voor ons doel: het recht op inzage van duurzaam toegankelijke informatie.

Bert de Vries, voorzitter KVAN

II. Vereniging

A. Leden

Het ledental van KVAN is de afgelopen jaren stabiel en licht dalend. Dit heeft te maken met een algemene trend, waar verenigingen steeds meer moeite hebben om leden te verwerven en aan zich gebonden houden.

Jaar	Nieuwe leden	Opzeggingen	Totaal
2017	35	37	687
2018	31	47	678
2019	36	60	654
2020	25	47	632
2021	29	39	678

B. Bestuur

Het bestuur van KVAN bestond per 31 december 2021 uit:

- Bert de Vries (voorzitter KVAN)
- Welmoed Bons (Nederlands Instituut voor Militaire Historie)
- Fifine Kist (Reinwardt Academie)
- Marc Schuil (penningmeester) (Historisch Centrum Overijssel)
- Ellen van der Waerden (Haags Gemeentearchief)
- Corinne Rodenburg (namens RHC Drents Archief)

C. Bestuursbeleid

Voor 2021 zijn de volgende prioriteiten benoemd:

1. Inzet van beleidsmedewerkers om de ontwikkeling van de wetgeving zoals de wijziging Archiefwet, AVG en Auteursrecht etc. blijven te monitoren om de belangen van de archiefsector goed te kunnen blijven behartigen. Tegelijkertijd zal er in gesprek met leden en partner organisaties worden gesproken over de noodzaak van een Kaderwet informatiebeheer, dit omdat de voorgenomen wijziging van de Archiefwet naar de mening van KVAN niet ver genoeg gaat.
2. De wijziging van de Archiefwet voorziet in het afschaffen van de diploma-eis voor een benoemde archivaris. KVAN wil zorgen dat de professionaliteit van het vak geborgd blijft, en zal daarom een register ontwikkelen (al dan niet met certificering, maar zeker met permanente educatie). In 2021 zal hiertoe in samenwerking met KIA een projectplan worden opgesteld.
3. Communicatie naar leden en de sector is en blijft belangrijk. In 2021 zal er extra aandacht worden besteed aan de communicatie vanuit de vereniging. Ter vervanging van de Archiefdagen zullen digitale themabijeenkomsten worden georganiseerd. In 2021 is tevens de vernieuwing van de huisstijl en KVAN-website gerealiseerd. De tweewekelijkse nieuwsbrieven zijn gecontinueerd.

Deze punten vormen, samen met de wens de vereniging verder te professionaliseren, de belangrijkste aandachtspunten van het bestuur. Helaas blijft ook in 2021 Corona een belangrijk issue.

De resultaten op de prioriteiten zijn verder in dit jaarverslag benoemd.

D. Bureau

De bureauwerkzaamheden zijn uitgevoerd door Het Branche Bureau (HBB) in Naarden. Dit bureau is gespecialiseerd in het ondersteunen van verenigingen.

Het betreft hier de ledenadministratie, financiële administratie, secretariaat en logistieke ondersteuning. Eerste aanspreekpunt voor de vereniging is Femke Kuipers. De financiële administratie wordt verzorgd door Geo Hoogenraad en Mariëlle van Teeffelen.

De algehele coördinatie voor de vereniging ligt bij de bureaudirecteur, in 2021 werd deze rol ingevuld door Puck Huitsing.

De rol van beleidsmedewerker werd in 2021 door Fieke Krikhaar ingevuld. Marianne Loef werd door KVAN in samenwerking met KIA ingehuurd voor de AVG. Zij werkte met de KIA-community aan uitvoeringsmodellen voor de AVG en was betrokken bij de projecten Naziroofkunst en de Projectgroep Nationaal Register van Overledenen. Maarten Zeinstra werd door het bestuur ingehuurd voor het dossier auteursrecht. Brigit Hoomans heeft in samenwerking met de KIA-stuurgroep Lifelong Learning in 2021 het programmaplan Lifelong Learning ontwikkeld.

Voor de Archiefdagen 2022 is Benno van Tilburg aangesteld door het bestuur als projectleider.

De communicatie (nieuwsbrief, website) werd verzorgd door Joris van Dierendonk (inhoudelijk), Desiree Suoth en Anya Vos van HBB (opmaak, verzending).

Clementine van Stiphout heeft de vergaderingen van het bestuur en van de ALV genotuleerd.

E. Ledenvergaderingen

Juni 2021

Op 16 juni was er een Algemene Ledenvergadering (ALV). Deze sessie was als gevolg van de corona maatregelen volledig digitaal via ZOOM. De leden zijn bijgepraat over de prioriteiten van 2021 en is er naar aanleiding van opmerkingen in de ledenvergadering van december 2020 op enkele punten een aanpassing van de statuten gepresenteerd. Belangrijkste onderwerp was het oprichten van het register. Om een breed draagvlak te creëren zit KVAN met KNVI, VNG en de Archiefopleidingen (UVA, Reinwardt en Hoge School van Amsterdam) om de tafel. KVAN heeft hiertoe medio september 2021 subsidie voor aangevraagd bij OCW. Ook wordt KVAN gesteund door de VNG. In het register wordt een stelsel permanente educatie en nascholing opgenomen: Lifelong Learning; het programma dat levenslange educatie borgt door middel van stages, coaching en scholing. Bij KIA is het programma Lifelong Learning ingediend. KIA staat achter dit programma en heeft € 180.000 ter beschikking gesteld om het programma uit te werken. Brigit Homans is in 2021 gestart met fase 1 van het programma. De jaarrekening 2020 is vastgesteld en het bestuur en de penningmeester is decharge verleend voor het gevoerde beleid.

Juli 2021

Vanwege het voornemen op initiatief van enkele leden tot aanpassing en scherpere formulering van enkele artikelen in de statuten is in juli 2021 een ledenvergadering gehouden, waarin de voorgestelde aanpassingen zijn goedgekeurd.

December 2021

In december 2021 is de begroting 2022 door de leden vastgesteld voorzien met de prioriteiten van het bestuur voor 2021.

III. Corona

A. Handreiking openstelling

In maart 2020 begon het 'coronatijdperk'. Studiezalen gingen dicht, archiefmedewerkers moesten van huis uit gaan werken. Langzaam maar zeker werd duidelijk dat wanneer er weer openstelling zou kunnen plaatsvinden, dit op basis van strikte protocollen zou moeten plaatsvinden.

Voor de archiefsector is een handreiking gemaakt. Een handreiking bedoeld om:

- a. naar de eigen moederorganisatie (gemeente, ministerie etc.) aan te geven dat er op deze manier openstelling van studiezalen mogelijk kan zijn
- b. die vertaald moet worden naar de specifieke situatie van het gebouw waar de archiefinstelling zich bevindt.

Op basis van de handreiking konden in de zomer instellingen weer tijdelijk open, maar helaas moest tijdens de tweede lockdown in het najaar van 2021 alles weer dicht.

B. Documenteren van een bijzondere tijd

KVAN steunt de oproep van het Netwerk Digitaal Erfgoed: een oproep aan Nederlandse erfgoedinstellingen om het digitale verhaal van het Coronavirus in Nederland te bewaren. Erfgoedinstellingen kunnen een bijdrage leveren aan het opbouwen van een 'Coronaviruscollectie'. Veel archiefinstellingen hebben hieraan ook in 2021 meegedaan, en via lokale pers en lokale instellingen/partners een actieve bijdrage geleverd.

Bijna alle communicatie tijdens het Coronavirus in Nederland gaat via digitale media, zoals websites, Facebookpagina's, tweets, chats, online dagboeken, YouTube-kanalen, memo's en digitale foto's. Deze bronnen lijken voor de meeste mensen het eeuwige digitale leven te hebben, maar zijn uitermate kwetsbaar en zullen straks, als de crisis over is, als eerste weer verdwenen zijn als we niets doen. Door ze duurzaam te bewaren en toegankelijk te maken kunnen we de crisis documenteren

IV. Activiteiten

A. Professionaliseren van het vak

Samenwerking KIA: Kennisplatform Informatie en Archief

Alle activiteiten op het terrein van kennisontwikkeling en kennisdeling lopen via het KIA Platform, gevestigd bij het NA. KIA wordt door het ministerie van OCW gesubsidieerd.

Doel van KIA is de impuls voor de verdere professionalisering van de archief- en informatiesector door kennisdeling en productontwikkeling.

In dit kader zijn er interessegroepen (platforms) gevormd rondom specifieke onderwerpen, Deze platforms ontmoeten elkaar online en offline. Vragen worden ingebracht en antwoorden gezamenlijk gezocht.

KVAN is onderdeel van de stuurgroep KIA onder voorzitterschap van het NA. De stuurgroep bepaalt koers en richting van het platform, en de inzet van de middelen hiertoe.

Programma Lifelong Learning

KVAN wil het huidige platform professionalisering binnen KIA omvormen tot een permanent en professioneel ontwikkeld en begeleid programma voor bij- en nascholing. De uitdagingen en ontwikkelingen voor archiefprofessionals zijn groot, om bij te blijven is er een voortdurende inzet op ontwikkeling nodig. Maar dan moet wel helder zijn waar je wat kunt gaan doen. En voor wie het geschikt is. Want de archivaris bestaat niet meer, er kunnen verschillende specialisaties worden onderscheiden. In het programma Lifelong Learning moet een overzicht worden gegeven van profielen van archiefprofessionals (per specialisatie) en duidelijk wordt welke opleidingen, cursussen, congressen etc. relevant zijn voor een bepaalde specialisatie om te volgen, zodat men up-to-date blijft. In 2021 heeft KVAN een uitgewerkt projectvoorstel ingediend bij KIA. De basis voor dit voorstel is het onderzoek van Hoomans informatieadvies dat in 2020 is opgeleverd op verzoek van KVAN. Onderzocht is op welke wijze bijscholing een rol kan spelen naast KIA. De vraag is gesteld of er inhoudelijke programmaliijnen ontwikkeld kunnen worden, in samenspraak met de archiefopleiders. Op deze manier zou de bekendheid met het opleidingsaanbod kunnen worden vergroot en kan dit aanbod samen met de sector op de specifieke thema's verder worden ontwikkeld. Vanuit de KIA platforms kan vanuit de dynamiek van de actualiteit de vraag naar opleidingen en bijscholing worden gearticuleerd. In 2021 is het programma Lifelong Learning geaccordeerd door KIA en is een aanvang gemaakt met de uitvoering van Fase 1 van het programma.

Ontwikkeling register

Het bestuur van KVAN heeft opdracht gegeven aan Brigit Hoomans tot een verkennend onderzoek over certificering in de archiefsector. Aanleiding daarvan is het schrappen van de diploma-eis in de wijziging van de Archiefwet.

Uitgangspunt van het onderzoek was om duidelijk te krijgen wat een register is, wat certificering toevoegt aan een register, hoe je een register kunt inzetten, hoe je klein kunt beginnen (en niet gaat verdrinken in de complexiteit) en wat het betekent qua organisatie en kosten. De verkenning gaat uit van een vergezicht, maar begint met het concreet maken van kleine stappen. Bij het opstellen van de verkenning zijn leden van de vereniging betrokken, naast het archiefonderwijs.

Voor het register is de ontwikkeling van een permanent programma van bij- en nascholing op basis van verschillende profielen een voorwaarde. Daarom wordt het programma Lifelong Learning en de ontwikkeling van het register ook samen ontwikkeld. In het najaar van 2021 is ministerie OCW gevraagd om subsidie om het register verder te ontwikkelen. De reactie op dit voorstel wordt medio 2022 verwacht.

B. Specifieke thema's: AVG, Toezicht

Inhoudelijk profileert KVAN zich op een aantal specifieke onderdelen. Het platform Toezicht is door KVAN toegevoegd aan KIA, en biedt zo de ontmoetingsplaats voor toezichthouders. Zij organiseren 2x per jaar een onlinebijeenkomst. Marianne Loef is op een aantal onderwerpen en in projecten actief. De kosten van deze inhuur zijn betaald vanuit KIA.

C. Archiefdagen

Helaas konden in 2021 de Archiefdagen fysiek niet plaatsvinden vanwege Corona. Er is vervolgens gezocht naar een om de Archiefdagen digitaal in te vullen. Een eerste test werd in december 2020 voorafgaand aan de ALV gedaan met de lezing van Roel Bekker. Daar werd ook bekend gemaakt dat het hele programma van 2020 in 2021 op een digital manier zal worden uitgevoerd. De studio was ingericht in Naarden, bij APPR. Het programma voor 2021 heeft in de herfst plaatsgevonden, door middel van zogenaamde inspiratiesessies (met sprekers die een andere manier van denken kunnen overbrengen) en ontmoetingssessies (waarin het veel meer gaat om de discussie over actuele onderwerpen).

D. Publicaties: Archievenblad

Het Archievenblad bracht in 2021 6 nummers uit, met een nieuwe lay-out. Hierin werd aandacht besteed aan de actualiteit, aan verbindingen en er werd gezocht naar verdieping (in de volle breedte van het archiefvak). Het Archievenblad is hét vakblad van, voor en door de archiefsector. Het blad verschijnt zes keer per jaar en biedt een aantrekkelijk mix van actualiteit en vakinhoudelijke verdieping.

Hoofdredacteur Wouter van Dijk heeft samen met redactieleden Kirsten van der Eijnde, Mirjam Schaap, Migizia Victoriashoop en Yteke van der Vegt de redactie verzorgd. Joris van Dierendonk verzorgde de eindredactie van het archievenblad.

E. DEN managementprogramma

In 2019 is besloten dat KVAN participeert in de DEN academie. Waar de platforms binnen KIA zich richten op kennisuitwisseling, richt de DEN academie zich meer op de strategische vragen rondom de kansen en mogelijkheden van digitale transformatie. De bijdrage van KVAN bestaat er uit met name deze programma's ook voor kleine organisaties beschikbaar te stellen. Het jaar 2021 markeerde de formele start van de nieuwe cultuurnotaperiode. DEN trapt af met de uitvoering van het beleidsplan 2021-2024 Kennis verbinden voor een toekomstgerichte cultuursector. Het jaar vormde tegelijkertijd een maatschappelijk en politiek keerpunt wat betreft digitale transformatie: niet eerder werd de urgentie ervan zo breed onderkend.

De noodzaak om tot een integraal en strategisch model van digitale transformatie te komen, is daarmee alleen maar toegenomen. In dit verband zijn de volgende stappen essentieel om dit model daadwerkelijk te bestendigen:

1. Vergroten van digitaal leiderschap en innovatief werken, waarbij het perspectief van het publiek centraal staat;
2. Stimuleren van duurzame samenwerking tussen groot en klein op digitale innovaties en businessmodellen, tegen versnippering van middelen en publiek;
3. Bevorderen van digitale geletterdheid en vaardigheden binnen organisaties en binnen de cultuursector, door het aanbieden van een shared services systeem en het ontwikkelen van specifieke digitale tools, software en infrastructuur.

F. Ketelaarlezing

KVAN was samen met Nationaal Archief verantwoordelijk voor de organisatie van de Ketelaarlezing, die op maandag 22 november 2021 is gehouden. Ook dit was een online uitvoering, door Renske Leijten over de Toeslagenaffaire en het belang van een goede informatiehuishouding.

V. Standpuntbepaling en belangenbehartiging

A. Wijziging Archiefwet

De wijziging van de Archiefwet 1995 was ook in 2021 een van de belangrijkste onderwerpen. KVAN heeft samen met de leden een inhoudelijk standpunt geformuleerd. De kern daarvan is: de wijziging van de Archiefwet zoals nu voorligt gaat niet ver genoeg. Hierin deelt het bestuur het standpunt van VNG en KNVI.

In 2020 is – na eerdere consultatierondes - het concept wetsontwerp naar de Raad van State gestuurd. De behandeling van het wetsvoorstel heeft in 2021 niet plaatsgevonden en zal in 2022 plaatsvinden.

KVAN is van mening dat het wetsvoorstel Archiefwet 2021 niet ver genoeg gaat en pleit ze al enige tijd voor integraal informatiebeleid met een kader stellende Informatiewet die de basis moet vormen voor alle wet- en regelgeving van de overheid voor informatie- en archiefbeheer.

B. Informatiebeleid/informatiewet

Voortbordurend op het idee dat voor een goede archieffunctie er meer nodig is dan de huidige wijziging Archiefwet is het bestuur al in 2020 gestart met een verkenning naar de inhoud van een informatiebeleid/informatiewet. Om alle uitdagingen rondom de (digitale) informatiehuishouding op te kunnen vangen is er een integrale aanpak nodig. Het gaat dan om een integrale aanpak op het terrein van beleid, wetgeving, organisatie en budgetten. Het belang daarvan werd heel erg duidelijk met de problemen rondom de ‘toeslagenaffaire’. Naast de politieke vragen over informatievoorziening werd pijnlijk duidelijk bij de parlementaire ondervraging dat informatievoorziening niet mogelijk is zonder een goede informatiehuishouding. En dat het daar aan schort.

Maar als we het dan hebben over een informatiebeleid, waar hebben we het dan over. En wat is de rol van de archieffunctie daarin. Aan de hand van eerste gedachtenvorming vanuit het bestuur is in 2021 gestart met de consultatie van leden van de verenigingen, en daarna met externen.

KVAN pleit voor een informatiewet of een kaderwet voor informatiebeheer. In 2021 zijn we verdergegaan met gesprekken over dit onderwerp. En langzaam zien we signalen en horen we geluiden van steun voor dit idee. Een kaderwet die uitgangspunten moet vastleggen voor goede informatiebeheer in het belang van de burger en de overheid. Bepalingen over toegankelijkheid, beveiliging, privacy, en beheer en opslag, bewaren en vernietigen. Uitgangspunten over alle informatieobjecten, dus ook het berichtenverkeer van politici en bestuurders.

C. AVG

De werkgroep AVG heeft onder begeleiding van Marianne Loef zich gericht op strategische en operationele vraagstukken. De werkgroep geeft desgevraagd ook input aan de voorzitter KVAN en directeur Nationaal Archief in gesprekken met de Autoriteit Persoonsgegevens. In 2021 hebben deze vanwege Corona niet plaatsgevonden.

Nadat in de periode 2018-2020 de Werkgroep AVG verschillende producten het licht heeft doen zien, zoals de model DPIA op de Gezinskaarten van het bevolkingsregister en de handreiking 'Weten of vergeten, nieuwe handreiking voor samengaan AVG en Archiefwet in het informatiemanagement' gepubliceerd op het KIA platform, zie <https://tinyurl.com/y6wqr2s7> is in het voorjaar van 2021 de wiki 'Veelgestelde Vragen over de AVG bij archiefinstellingen' eveneens op KIA gepubliceerd. Handelde Weten of Vergeten over de toepassing van de AVG in het recente informatiebeheer, de Veelgestelde vragen gaan over de toepassing van de AVG op overgebrachte, historische archieven die bij archiefinstellingen worden beheerd. Hiermee is een belangrijk deel van de oorspronkelijke opdracht aan de Werkgroep AVG uit 2017, om voor zowel het informatiebeheer als het historische archiefwezen bruikbare AVG-richtlijnen samen te stellen, vervuld.

Projectgroep en Begeleidingsgroep Matching NRO

Na voorbereidende gesprekken, namens de archiefsector, met het Centraal Bureau voor Genealogie over het mammoetproject waarbij het CBG zes miljoen persoonskaarten uit de periode 1939-1994 scant, is in december 2020 de Projectgroep Matching Nationaal Register van Overledenen (NRO) van start gegaan. Deelnemers zijn het CBG, de KVAN en Netwerk Oorlogsbronnen, de laatste vanwege hun ervaring met digitaal matchen. Het belang van het archiefwezen in het project is groot, want wanneer dit bestand is geïndiceerd en toegevoegd aan al bestaande bestanden zoals die van wiewaswie.nl en de persoonslijsten van na 1994, ontstaat een compleet digitaal Nationaal Register van Overledenen (NRO) van de laatste 100 jaar. Dit is zeer waardevol voor de erfgoedsector, waaronder het archiefwezen. De AVG geldt in principe namelijk niet voor overleden personen, zodat wanneer eigen bestanden van archiefinstellingen digitaal kunnen worden gematcht met dit nieuwe digitale NRO en kan worden bepaald wie in dit bestand zijn overleden, die persoonsgegevens onder AVG en Archiefwet openbaar kunnen worden.

Nadat de Werkgroep AVG de laatste jaren enkele belangrijke producten heeft afgeleverd, is er in de archiefsector nog steeds behoefte aan meer voorlichting en advies over toepassing van de AVG en de relatie AVG-Archiefwet. Naast het opstellen van richtlijnen is een belangrijke functie van de (sub)werkgroepen ook het uitwisselen van ervaringen en het bespreken van knelpunten.

Subwerkgroep Archiefinstellingen

Momenteel werkt de Subwerkgroep Archiefinstellingen aan nadere richtlijnen voor de toepassing van de AVG op typen archieven, zoals oorlogs- en politiearchieven, archieven van kerken en van zorginstellingen. Daarnaast is er in het veld behoefte aan een nieuwe richtlijn voor beeld- en geluidarchieven, die zowel aan het privacy- als het auteursrecht aandacht besteedt. Daarvoor zal in 2022 een nieuwe subwerkgroep in het leven geroepen worden. Alle nieuwe producten worden eerst in conceptvorm op platform KIA worden gepubliceerd, met verzoek om reactie. Zo wordt het archievenveld in brede zin nog nauwer betrokken.

Naar verwachting zal het de komende tijd nodig zijn om naar aanleiding van ontwikkelingen als de nieuwe Archiefwet, andere nieuwe wet- en regelgeving en technische/maatschappelijke veranderingen, de al gerealiseerde instrumenten aan te passen.

D. Auteursrecht

Uitspraak Haagse gerechtshof inzake Voet/Roovers

Op 19 mei 2020 was de uitspraak van het Haagse Gerechtshof in een zaak van een uitgever tegen Erfgoed Leiden en Omstreken, ondersteund door KVAN (de zaak Voet in onze volksmond). Foto's die meer dan 70 jaar geleden anoniem zijn gepubliceerd zijn niet meer auteursrechtelijk beschermd. En voor online publicatie van oude archiefphoto's die nog wel beschermd zijn is ruim 4 euro per foto redelijk, en niet 75 euro per foto zoals de kantonrechter eerder besliste.

Praktisch handvat n.a.v. de uitspraak.

Tussen 2016 en 2018 hebben veel archieven hun prentbriefkaartencollecties grotendeels op zwart gezet door de juridische onzekerheid die ontstond na een uitspraak van de rechtbank. Archieven zouden na de uitspraak van het Haags gerechtshof deze collecties dus weer online kunnen zetten. Maar hoe dan? Er is een praktisch handvat opgesteld om te bepalen welke delen van de collectie met welke risicoafweging weer online kunnen worden gezet.

In 2021 heeft Uitgeverij Voet heeft naar een grote groep archiefinstellingen brieven gestuurd in opvolging van de uitspraak in de ELO/Voet rechtszaak. KVAN heeft afgelopen kwartaal op de achtergrond informeel een reactie gecoördineerd. Daarbij is expliciet gesteld dat KVAN geen standpunt inneemt. De uitkomst van deze coördinatie was een voorbeeldbrief die de archiefinstellingen konden gebruiken in antwoord op de vragen van de uitgeverij.

Initiatiefnemers: Maarten Zeinstra, coördinator auteursrecht bij KVAN, met veel ondersteuning van Theo Vermeer, Expert Informatiebeheer bij het Stadsarchief Rotterdam en Annemarie Beunen, Senior Auteursrechtjurist bij de Koninklijke Bibliotheek.

Stakeholderdialogoog

Mei 2021 heeft het eerste stakeholderoverleg plaatsgevonden rondom de mogelijkheden om werken die niet langer in de handel zijn online te plaatsen. Dit kan afhankelijk van de representativiteit van CBO's gratis of tegen een licentie. KVAN heeft eerder dit jaar een standpunt namens de sector ingenomen en gecoördineerd met andere brancheverenigingen in de erfgoedsector. Er zullen zeker nog twee dialogen volgen rondom de vraagstukken 'wanneer is een werk niet langer in de handel?' en 'Wanneer is een CBO representatief om deze werken te vertegenwoordigen'. Dit zal besproken worden over de assen van typen werken (beeld, geschriften, audiovisueel, muziek).

E. VNG-archieffcommissie

KVAN participeert in de VNG-archieffcommissie met drie leden: Joost van Koutrik, Arnoud Gludemans en Roland Bischeroux. Zij brengen binnen de commissie de kennis van de archiefsector in.

Grip op Informatie

In het project Grip op Informatie werken de Adviescommissie, VNG Beleid en VNG Realisatie samen om gemeenten te helpen hun informatiehuishouding op orde te brengen en te houden.

Grip op Informatie richt zich op drie elementen:

- actieve openbaarmaking, dus het ongevraagd publiceren van verschillende typen documenten door gemeenten, zoals onder meer het voorstel-Wet open overheid eist;
- informatiehuishouding op orde, goed georganiseerd en gestructureerd
- duurzame toegankelijkheid (van documentcreatie tot bewaring anno 2020).

In dit project wordt gewerkt aan een serie van veertien publicaties.

Marktverkenning

Als onderdeel van het VNG-programma Grip op Informatie is een marktverkenning voor e-Depots uitgevoerd. Doel van de marktverkenning was het in kaart brengen van beschikbare e-Depotapplicaties voor gemeenten, om digitale informatie langdurig te bewaren (en te ontsluiten!). In het project zijn acht 'use-cases' gedefinieerd die de noodzakelijke functionaliteiten dekken van een e-Depot. Aan de marktverkenning hebben elf leveranciers deelgenomen.

VI. Organisatie

A. Communicatie

Ook 2021 is het verzenden van een tweewekelijkse nieuwsbrief gecontinueerd. De eindredactie is overgegaan naar het bestuur van KVAN.

In de nieuwsbrief kwamen alle onderwerpen die in dit jaarverslag zijn behandeld aan de orde. Tevens was er aandacht voor aanpalende domeinen (NDE, DEN), onderwerpen (voortgang Omgevingswet), actualiteiten, human interest en agenda (congressen, seminars etc.).

B. Stabiele structuur vereniging

De ondersteuning is ook in 2021 in handen geweest van Het Branche Bureau (HBB) te Naarden. Dit heeft als voordeel dat er altijd beroep kan worden gedaan op specifieke expertise en er altijd vervanging aanwezig is.

De coördinatie en uitvoering van de activiteiten ligt bij de bureaudirecteur KVAN, een rol die in 2021 werd uitgevoerd door Puck Huitsing. Eind Q3 heeft Puck Huitsing aangegeven terug te zullen treden als bureaudirecteur per 1 januari 2022. Het bestuur heeft hierop besloten te kiezen voor een aangepaste structuur, met een verenigingsmanager van HBB, Eveline Santifort.

Voor het overige werkt de vereniging met specifieke inhuur voor specifieke taken die zich voordoen binnen de uitvoeringsagenda. Het KVAN-team bestaat uit verschillende medewerkers met eigen expertise, die elk voor een aantal uren op specifieke onderwerpen voor de vereniging. Per onderwerp zoeken de trekkers contact met leden uit de vereniging die zitting hebben in de verschillende werkgroepen. Om de onderlinge afstemming goed te houden is er periodiek overleg waarbij iedereen met elkaar uitwisselt over de stand van zaken.

C. Samenwerking

Het bestuur heeft de ingezette lijn van brede samenwerking voortgezet in 2021. Veel activiteiten zijn niet uit te voeren zonder samenwerking, omdat ze te groot zijn voor een organisatie of omdat het veel meer impact heeft wanneer je het gezamenlijk doet. Samenwerken betekent relaties onderhouden, wat in een coronacrisis extra energie vergt. Toch kan er geconstateerd worden dat in 2021 de relaties die zijn aangegaan zich hebben versterkt.

De voorzitter van KVAN is momenteel vicevoorzitter van de Section of Professional Associations of ICA, sinds najaar 2021 Forum of Professional Associations.

VII. Prioriteiten 2021: beleidsagenda 2022

Het bestuur heeft zich in 2021 gebogen over de prioriteiten voor de komende jaren. Daarvoor is ook een meerjarenbegroting opgesteld, die aan de leden is gepresenteerd tijdens de ALV in december 2021.

Het bestuur zal de komende jaren op de begroting duidelijk maken waar de inzet van middelen naar toe gaat in relatie met de inhoudelijke speerpunten.

In 2021 zijn de prioriteiten voor 2022 als volgt benoemd:

1. **Informatiebeleid:** verdere discussie ontwikkeling van de ideeën rondom een stevig informatiebeleid, waarin meer samenhang komt tussen de verschillende onderdelen van de informatieketen om alles doelmatiger te kunnen laten zijn. Belangrijke voorwaarde om dit te kunnen doen is de vorming van een visie op de positie van de archiefsector en de archiefprofessional binnen de informatiehuishouding.
2. De realisatie van een **programma Lifelong Learning**, waardoor er een permanent aanbod van bij- en nascholing komt, gericht op de specialisaties binnen de archief- en informatieketen. De eerste fase, het ontwerpen van het concept wordt in januari 2022 afgerond. In 2022 zullen de pilots worden uitgevoerd en worden geëvalueerd. Ook zal worden bepaald hoe we na de programmafase Lifelong Learning verder kunnen uitwerken en hoe we het programma een duurzame plek kunnen geven. Overleg met RDDI en KIA is hiervoor noodzakelijk; op welke wijze kunnen we Lifelong Learning op een goede manier verbinden met deze activiteiten.
3. De verdere ontwikkeling en implementatie van **een register van archiefprofessionals**: aansluitend op het Programma Lifelong Learning. KVAN heeft gesteld dat mits er een kwaliteitsregister komt, zij kan instemmen met het loslaten van het nu nog vereiste van een Archiefdiploma. Het ministerie OCW is gevraagd om subsidie om het register tot stand te brengen. In 2021 is nog geen reactie ontvangen.
4. **Belangenbehartiging**
 - a. Onverminderd houdt de wijziging van de Archiefwet de aandacht. KVAN zal haar standpunten duidelijk blijven uitdragen. Fieke Krikhaar zal de begeleiding van dit traject blijven uitvoeren.
 - b. In KIA verband blijft Marianne Loef de werkgroep AVG begeleiden.
 - c. In 2022 zal de implementatie van de Europese richtlijn Auteursrecht in Nederlandse wetgeving moeten plaatsvinden. Maarten Zeinstra werkte in 2021 met een werkgroep van leden actief aan de inbreng van de belangen van de archiefsector in dit traject.
 - d. Participatie KVAN in de VNG-archiefcommissie. Belangrijk onderwerp, naast de Archiefwet is hier de omgevingswet. In 2022 moet duidelijk worden wat de praktische gevolgen zijn voor gemeenten en archiefinstellingen bij de invoering van de omgevingswet.
 - e. Een van de onderwerpen in de voorgenomen wijziging van de Archiefwet waarvan KVAN vindt dat er niet genoeg aandacht aan is besteed is de positie

van het Toezicht. KVAN wil de discussie starten en het doel is te komen tot een standpunt en een model. Dit onderwerp schuurt ook aan de wens van KVAN om te komen tot een informatiewet, waar in 2021 de eerste verkenningen voor zijn gedaan. Dit onderwerp was te abstract, KVAN gaat nu focussen op een concreet onderdeel: het toezicht op informatiebeheer.

5. Ondersteunende activiteiten voor leden – kwaliteitsmonitor en benchmark

In 2021 is een voorstel gemaakt om de kwaliteitsmonitor te moderniseren. Expliciet wordt ook het digitale deel meegenomen. Deze zal in 2022 worden gerealiseerd, waarbij niet alleen de klanttevredenheid wordt gemonitord, maar ook de achterkant wordt meegenomen. Wat kunnen we als instellingen onze klanten ook digitaal bieden? Hoever zijn we met scanning on demand? De bedoeling is de resultaten te presenteren in de vorm van een benchmark, zodat instellingen kunnen leren van elkaar. Naast een eigen ‘cockpit’ kan er een vergelijking worden gemaakt met andere, vergelijkbare instellingen. Daarnaast kunnen de cijfers worden geaggregeerd, zodat er ook kengetallen van de sector ontstaan, die op dit moment niet beschikbaar zijn.

6. Archiefdagen: in 2022 worden in Alkmaar op 13 en 14 juni de Archiefdagen gehouden met internationale sprekers. Het thema is; de ethische waarden van het vak. Een programmacommissie bestaande uit in ieder geval Eric Ketelaar, Jantje Steenhuis, Migiza Victoriashoop en Yvonne Bos zal het programma inhoudelijk vormgeven. Ondersteuning wordt verleend door Benno van Tilburg, voor de logistiek is Femke Kuipers verantwoordelijk.

7. Het bestuur heeft in 2021 een **beleidsstrategie** opgesteld. In 2022 wil het bestuur met de leden in gesprek over deze visie en over de essentie van de archieffunctie. Hiertoe zal in het voorjaar een managementconferentie worden georganiseerd, en aansluitend een aantal ‘food for thought’ sessies voor alle leden.

8. Internationaal: Bert de Vries is lid en vicevoorzitter van de FPA. FPA werkt aan Europees netwerk beroepsbeoefenaars.